

Na delo za dobro in koristno čtivo!

»Naš dom«, list za kmetško mladino, stopa z novim letom v 22. letnik. Ostal bo zvest svojemu namenu: izobrazbi, pouku in vzgoji kmetške mladine, ter se bo pod novim urednikom dr. Vatovcem trudil, da ta namen izpolni v polnem obsegu. Opozarjamo našo mladino, da ji bo list potreben bolj kakor kedaj poprej. Naj si torej naši fantje in dekleta prizadevajo, da se število naročnikov ne samo ohrani na sedanji višini, marveč da se pomnoži. Kdor je bil dosedaj naročnik, naj naročnino čim prej obnovi. Potrudite se, da pridobite v vsaki župniji novih naročnikov. Naročnina 12 dinarjev je tako nizka, da ji v Sloveniji ni zlahka primera. V vsaki župniji naj prevzame kakšen mladenič nalogo in skrb, da poagitira med svojimi tovariši za to, da si po možnosti vsak naroči list, ki je namenjen njegovi izobrazbi. Isto naj stori kakšna mladenka v krogu svojih sovrstnic. Fantje in dekleta, skrbite za to, da bo »Naš Dom« rasel po številu naročnikov! S tem mu bo tudi njegova notranja porast zagotovljena.

Koledar Kmetške zveze za 1930 je pravkar izšel in se razpošilja krajevnim Kmetškim zvezam. Koledar šteje 208 strani besedila in precej praznih listov za notes. Vsebinska je zelo bogata: 1. Poštne določbe. 2. Kolkovne pristojbine. 3. Seznam knjig za kmetijstvo in gospodinjstvo. 4. Nova razdelitev države na banovine. 5. Pomen Radia za kmeta. 6. Kmet kot trgovec. 7. Dve nujni nalogi našega sadjarstva. 8. Pet najhujših živalskih zajedavcev našega sadnega drevja. 9. Zasajanje novih sadovnjakov. 10. Naši kmetški mladini. 11. Kakor z gnojem ravnaš, tako gospodarstvo raste. 12. Oskrba in prehrana svinje-matere in pujskov. 13. O vzreji telet. 14. Bodočnost slovenskega hmeljarstva. 15. O pridelovanju ajde. 16. O čebelarstvu. 17. Zakaj ne v kmetijsko šolo? 18. Tabela za preračunavanje oralov in kvadratnih sežnje v hektare, are in kvadratne metre. 19. Preračunavanje pesti v metrsko mero. 20. Koliko časa traja pojava pri domačih živalih? 21. Koledar brestosti. 22. Koliko dobimo pri zaklani živini v odstotkih k živini teži? 23. Kako se zračuna kubična mera okroglih debel ali klad? 24. Kako velika naj bodo gnojišča in gnojnične jame? 25. Razpredelnice, s kojimi se zamore na podlagi dolžine in srednjega premera debel določiti vsebina debel in parobkov (hlodov). 26. Izkaz sejmov v Dravski banovini.

Koledarje Kmetške zveze za 1930 smo te dni razposlali vsem krajevnim Kmetškim zvezam. Koledar stane: za člane Kmetške zveze 12 Din, a je s tem tudi že plačana letna članarina (Din 5), tako da člane stane koledar pravzaprav le Din 7. Za nečlane pa stane koledar Din 15.—

Kdor hoče svež in zdrav ostati, naj popije en do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravnih »FRANZ JOSEFOVE« grenčico. Zdravniška priporočila iz bolnišnic svetočijo, da radi pijejo »FRANZ JOSEFOVO« vodo zlasti bolni na črevesju, ledvicah, jetrih in želcu, ker brez neprijetnih občutkov in posledic promptno odvaža. Doblj se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 1116

LISTNICA UPRAVE.

Naročniki! Preberite si to!

Od mnogih strani se pretožujejo naročniki, da dobijo list še le v nedeljo in večkrat še v nedeljo ne. Naročniki zahtevajo od nas, da jim naj pošljemo list pravočasno. Na te pritožbe odgovarjamo vsem naročnikom: **Mi pošljemo list vsako sredo ob šestih zvečer na pošto in sicer za vse naročnike.** List bi torej moral biti najpozneje v petek že na vsaki pošti. Kje se za posamezne pošte list zamudi, ne vemo. **Nobene take zamude nismo krivi mi.** Zato naj naročniki vprašajo vedno na pošti in se ne smejo hudovati nad nami.

Upravništvo Slov. Gospodarja.

Naročnina za Slovenskega Gospodarja:

a) V Jugoslaviji:	
Celoletno	32 Din.
Polletno	16 Din.
Četrletno	9 Din.
b) V inozemstvu.	
Celoletno	64 Din.
Polletno	32 Din.
Četrletno	18 Din.

Ko boste voščili sosedu in prijatelju: »Srečen božič«, povejte mu, da naj si naroči »Slovenskega Gospodarja«, če ga še nima. Položnice dobite pri župnijskih uradih in pri vsaki pošti!

Našim senjenim naročnikom, čitateljem in prijateljem izven Slovenije. — Tudi za letošnje božične praznike je prejelo uredništvo »Slov. Gospodarja« vse polno častitk in pozdravov od naših vrlih slovenskih vojakov, orožnikov, finančnih stražnikov, da je nemo-goče objaviti imena vseh. Hvala prisrčna za vsa razna voščila! »Slovenski Gospodar« želi vsem gratulantom, naročnikom, čitateljem in prijateljem izven Slovenije blagoslovljeni Božič in jim kliče: Ostanite mu zvesti glede naročnine in čitanja v Novem letu 1930!

Predavec, voditelj bivše Radičeve stranke, aretiran. Kraljevski sodni stol v Zagrebu je izdal 10. decembra zaporno povelje proti Josipu Predavcu, ker je na škodo upnikov Glavne zadruga osumljen zločina prevare. Istega dne zvečer je bil Predavec aretiran in odveden v zapore kraljevskega sodnega stola. Ta aretacija je nujna posledica kazenske preiskave za dejanja prevare, ker je Predavec kot upravnik Glavne seljaške zadruga koncem meseca decembra 1928, ko je bila ta zadruga prezadolžena, izvedel fingirano (navidezno) združitev s Seljaško banko. Na podlagi lažnega imovinskega stanja je dal vpisati v knjige Glavne seljaške zadruga izmišljene upnike in dolžnike. Dal je tudi odstraniti, odnosno uničiti trgovske knjige te zadruga, da bi s tem prikril stanje blagajne. — Upravitelj konkurzne mase Hrvatske

seljaške banke dr. Radošević je glade krivde Predavca izjavil to-le: Predavec, ki je bil glavni voditelj Hrvatske seljaške banke, pravi sedaj, da je vstopil v banko, ko je bila že pasivna. Iz te propadle banke pa si je dal nakazati tekom let na račun posojil znesek 832.100 Din. Tega svojega dolga pa ni osiguril z vknjižbo. Banka je docela proti svojim pravilom financirala tudi neko fino gosposko trgovino v Zagrebu, ki prodaja samo svilo in druge luksuzne predmete. V to trgovino je vtaknila banka 580.000 Din. Neki trgovini v Beogradu je bil prav tako proti pravilom dovoljen kredit v znesku 188.771 Din. Ta trgovina je sedaj v konkurzu in je ta denar popolnoma izgubljen.

Uradne ure pri sodiščih v Mariboru. Počeni s 15. decembrom 1929 se uvedejo pri okrožnem in okrajnem sodišču v Mariboru naslednje uradne ure. Ob delavnikih izvzemši sobote od 8. do pol 12. ure in od pol 15. do 18. ure. Ob sobotah od 8. do 14. ure. Ob nedeljah in praznikih delajo samo dežurni uradniki od 9. do 1. ure. Vložišče je odprto ob delavnikih izvzemši sobote od 8. do 12. ure in od pol 15. do pol 16. ure; ob sobotah od 8. do 13. ure; ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 11. ure.

Prijet vlomilec. V Bistrici pri Mariboru je bilo vlomljeno v tamošnjo trgovino in izmaknjenih v gotovini 4835 Din. Vlom je izvršil Ivan Hude na ta način: Vzel je sosedovo lestvo in po tej splezal na podstrešje. Od tam je vlomil v vežo in v trgovino. Blagajna je bila zaprta, zato jo je razbil in pobral iz nje ves denar v omenjenem znesku. Vlom je bil javljen orožnikom, ki so šli hitro na delo ter izvršili pri omenjenem delavcu, na katerega je takoj padel sum, preiskavo, ki je ostala brezuspešna. Orožniki pa so zvedeli, da se je peljal Hude s kolesom v Maribor, zato so ga šli čakati na glavno cesto. V Loznici, ko se je baš pripeljal, so ga aretirali. Ivan Hude je priznal svoj čin. Pri sebi je imel še 2659 Din. Orožniki so mu denar odvzeli, njega pa uklenjenega odvedli v Maribor v jetnišnico. Kolo, na katerem se je pripeljal so mu zapelnili.

Živa baklja. Iz Dolnje Lendave v Prekmurju je došlo 11. decembra poročilo, da se je tamkaj sama sežgala v duševni zmedenosti vdova Ermengi. Obleko si je polila z neko tekočino in se nato zaprla v stranišče. Tukaj si je užgala obleko in gorela takoj v plamenih. Dim iz stranišča so zapazili sosede in opozorili nanj domače. Ko se siloma udrli v stranišče, je bila nesrečna že živa baklja. Pomagali so jej, kolikor se je dalo, a kljub pomoči je izdahnila radi prehudih opeklin.

Smrt in pogreb vzornega orlovskega mladeniča. V torek, dne 10. decembra smo spremili na celjsko okoliško pokopališče vzornega orlovskega mladeniča Lojzeta Muleja iz Babnega pri Celju. Nad 12 let je zvesto služil orlovski ideji ter si s svojim prikupnim obnašanjem in vzorno orlovsko disciplino navezal srca vse orlovske družine. — Pred sedmimi tedni ga je napadla bolezen — vnetje trebušne mreže — v soboto, dne 7. decembra, na predan praznika Brezmadežne, je z globoko pobožnostjo in vdanostjo prejel svete

zakramente in na god Najčistejše je splavala njegova orlovska duša v brezkončne dalje sreče in blaženosti. Ko je njegovo zemeljsko oko že izgubilo zmisel za svojo okolico ter je njegov duh že zapuščal mlado, komaj 20 letno telo, se je še vedno in vedno povračal med svoje orlovske brate, v telovadnico in na sestanke. Čeprav mlad, je vendar že s srcem zajel vso svojo okolico, kar je nazorno pokazal njegov pogreb. Ob 3. uri popoldne se je pred hišo žalosti na Babnem zbrala velika množica njegovih prijateljev. Z orlovsko besedo se je poslovil od njega v imenu celjske Orlovske podzveze in družine brat dr. Alojzij Voršič, pevski zbor orglarske šole, pomnožen z nekaterimi drugimi pevci, pa je zapel ganljivo žalostinko. Nato se je razvil dolg sprevod, v katerem so korakali 4 duhovniki (celjski mestni kaplan g. Granfola, gimnaz. katehet g. Kovačič, lazarist g. Al. Maver eden izmed gg. kapucinov), dalje dve orlovski zastavi in več bratov v kroju. Na pokopališču je po končanih molitvah zopet zapel pevski zbor. S tugo v srcu, ki je v teh dneh večja kot kedaj, se je razšla orlovska družina od groba brata, ki mu je življenje tako lepo okrasila baš orlovska vzgoja.

Ne veste ne ure ne dneva . . . V soboto, dne 14. decembra ob 8. uri zjutraj je bil v Vojniku pri Celju pogreb po umrli Mariji Rauter. Med drugimi se je udeležil pogreba tudi tukajšnji upokojeni orožnik Adolf Dedič in na čelu sprevoda nosil križ z vencem. Ko se je sprevod pomikal mimo gostilne Stante, se je Dedič naenkrat zgrudil s križem vred. Pogrebci so takoj položili krsto na tla in mu priskočili na pomoč, da bi ga dvignili. G. dekan Toman, ki je vodil pogreb, mu je dal v silo sveto odvezo, eden izmed gg. kaplanov pa je takoj tekkel po sveto poslednje olje. Med tem so rajnega Dediča prenesli v gostilno Stante in hitro poklicali domačega zdravnika dr. Mikuša. Toda bilo je vse zaman. G. kaplan Ocvirk mu je hitro podelil sveto poslednje olje, nakar je g. Dedič izdihnil. Zadela ga je srčna kap. Sprevod se je nato pomikal dalje proti cerkvi. Ta nagla smrt med pogrebom je naredila tako na navzoče kot na tržane silen vtis. Pokojni Dedič je bil mirne narave in povsod priljubljen. Bil je odločno krščanski mož, član Apostolstva in je pogosto prejemal svete zakramente. Zapušča ženo in tri otroke. Dosegel je starost 60 let. Naj mu bo Bog milostljiv sodnik!

Kmetiskih kuharskih bukvic nima mo več na razpolago. — Tiskarna sv. Cirila.

Trikrat zlata gostija. Višek zakonskega življenja je doživel te dni zakonski par na Madžarskem. Mož in žena sta živela skupaj 147 let v najbolj srečnem zakonu in bi bila skoraj lahko obhajala tretjo zlato poroko. Oba starca sta umrla istega dne. Jubilant je dosegel starost 172 let, njegova žena 164. Njun 116 let stari sin je jokal ob njunem grobu.

Molk vzrok za razporoko. Angležinja je zahtevala te dni ločitev zakona, ker ni spregovoril njen mož celi dve leti niti ene besede. Na razpravi je izpove-

dala, da je ni nikdar poklical po imenu, nikoli je nj peljal v družbo, obnašal se je v hiši kakor bi bil gluhomem. Ako je prišel k obedu domov, je sedel molče k mizi in ni odgovoril, ako mu je želela žena dober tek. Zvečer je šel spat, zjutraj je ustal in se podal na delo. Zakon, ki je bil prepleten z vednim molkom, ni bil nič kaj veselega. Sodniki so dali ženi prav in so pristali na ločitev.

Odkod je priromal k nam puran? — Najbolj priljubljena jed za božične praznike je puran, oni ptič, kateremu pripisujejo v življenju tako malo razuma, zato se pa veseli tem večje pohvale, ako se kadi pečen na mizi. Malo onih, ki hvalijo puranovo pečenko, zna, odkod je perutnina, ki nam daje tako okusno meso. Mi živimo danes v dobi, ko se pišejo in objavljajo življenjepisi. Opisuje se vse in zakaj bi se ne spomnili za letošnji Božič zgodovine purana. Prvotna domovina purana je južni del Severne Amerike. Starejši pisatelj, ki je rad dobro jedel, je zapisal te-le besede: »Čokolada, puran in ananas (vrtni sad) so tri reči, za koje je dolžan človek dobrega teka zahvalo odkritelju Amerike.« V Italijo je priromal puran leta 1516 kot dragoceno darilo nekega škofa papežu Leonu X. Dolgo časa je ostala pečenka redkost, še le leta 1570 je puran zabeležen v kuharski knjigi papeževega kuharja Bartolomeja Scappi. V Španiji se je ptič kmalu udomačil in se razširil po celi Evropi. Danes ga gojijo po vseh državah in ravno Jugoslavija je ona pokrajina, ki izvažata purane v velikih množinah na Angleško.

Zvonik iz aluminija. V najbolj mirnem mestu Združenih držav v Pittsburgu je stolp protestantske cerkve iz aluminija. Aluminijasti vrh stolpa je 27 metrov visok in postavljen na 60 metrov visoki betonski podstavek. Teža aluminija, ki je v stolpu, znaša 3300 kg.

Cerkev molčanja. V Čikagu je cerkev, kjer ni nikdar slišati človeškega glasu. Celu pridiga se vrši molče. Verniki ne pejejo nobenih pesmi, molitve opravljajo po tihem. To je anglikanska cerkev, ki je posvečena vsem angelom in določena za gluhomeme. Cerkevna občina gluhomemih obstoji v Čikagi že 52 let in je bila dolgo brez duhovnika. Sedaj imajo svečenika, kateri do 150 zbranim oznanja blagovest z rokami.

Deset dolarjev za vsako besedo. Kandidat za predsednika Združenih držav pri zadnjih volitvah Smith je napisal za ameriški list članke, v katerih obravnava svoje lastno življenje. Uprava lista mu je izplačala za napisano 80 tisoč dolarjev. Članki obsegajo 8000 besed in je bilo izplačanih za vsako besedo 10 dolarjev.

Železnica, ki vozi samo ob deževnem vremenu. Ena najbolj čudnih železnic na celem svetu je takozvana proga Kashequa, ki vodi po daljnih krajih severoameriške Pennsylvanije in veže obe mesti: Smethport in Backus. Železnica je, kar se tiče denarnih sredstev, v velikih škripcih. Lastnik je neki Kane. Ako se na progji kaj pripeti,

mora plačati in povrniti lastnik iz lastnega žepa. Pred leti so povzročile iskre iz lokomotiv toliko gozdnih požarov, da je sklenil Kane, to-le: Njegovi viaki smejo voziti v poletnem času le ob deževnih dnevih. Tega sklepa se Kane tudi drži in meščani zgoraj omenjenih mest morajo čakati na dež, ako se hočejo kam peljati z železnico. Kljub temu pa obratuje ta železnica tudi v deževju s takim primanjkljajem, da bo prišla kmalu na boben.

Osiroteli otrok podedoval 200 milijonov Din. Vdova obersta na Švedskem je zapustila štiriletnemu dečku siroti, katerega je posinovila, 200 milijonov Din.

Potomec dezertarjev Aleksandra Velikega. Že dolgo so si belili glave učenjaki s plemenom Marias v Indiji. Živi v sredini džungle in se zelo razlikuje na zunan in po načinu življenja od drugih indijskih narodov. Lase imajo ti ljudje bolj svetle, njihova postava je večja in močnejša, njih obleka in nakit se razlikujeta od sosedov. Ne poznajo zakonske zveze, med deco, ki je med Indijci v navadi. Tudi njihova bivališča kažejo, da so potomci mestjanov. Vsa ta opazovanja so vzbudila v ruskem učenjaku dr. Jaroslavu trditel, da izhaja pleme Marias od dezertarjev (ubežnikov) Aleksandra Velikega. Ko je uničil Aleksander, macedonski kralj (356—323 pred Kristusom) perzijsko kraljestvo, je hitel vedno naprej proti Vzhodu skozi pokrajine današnjega Afganistana in Belučistana v čudovito deželo ob reki Indus. Prodiral je vedno dalje in dalje. Njegovim vojakom se je dozdevalo, da svet nima konca in da jih bo odvedel njihov kralj tako daleč, da ne bodo videli nikdar več svoje domovine. Najprej so vojskovodjo svarili, naj jih ne pelje dalje in konečno so se uprli nadaljnjemu prodiranju. Na ladjah se je peljal Aleksander z delom zveste vojske po reki Indus do njenega iztoka v morje, medtem ko so drugi oddelki nadaljevali pot peš ob obeh bregovih. Radi prejšnjega upora je ostalo zelo mnogo Aleksandrovih vojakov v Indiji, ker so znali, da njihov kralj zna sicer pozabiti, a ne odpustiti. Ker se je vojskovodja peljal po reki, je gotovo trpel strogi red med vojaštvom na suhem in je lahko verjeti, da so se nekateri oddelki trajno naselili ob Indusu in niso tvegali dolgega — dolgega povratka v domovino. Iz potomcev teh Aleksandrovih dezertarjev je nastalo pleme Marias. Marsikaj med njimi spominja še danes na makedonske in egipčanske običaje. — Vojska Aleksandra Velikega je obstojala po večini iz Egipčanov.

Amerika gradi največje potniško letalo. Amerika gradi potniško letalo za 260 oseb, ki bo široko 87 m in kojega hitrost bo znašala 250 km na uro.

Severni polet zrakoplova »Zeppelin«. Veliko se je že pisalo, da bo izvršil zrakoplov »Zeppelin« na spomlad raziskovalne vožnje preko severnega tečaja. Predno se bo pa lotil zrakoplov te nevarne vožnje, bo preplul pot iz izhodišča v Friedrichshafnu ob Bodenskem jezeru do Moskve in nazaj. Pri tej vožnji bodo natančno proučili vre-

menske prilike na Ruskem, ki so enake z onimi krog severnega tečaja. Severnotečajno ekspedicijo zrakoplova bo vodil celemu svetu znani raziskovalec severa — Fritjof Nansen.

Lov hijen v Algiru v Afriki. V pokrajini, ki se razprostira na severozapadu od Konstantina in Mige proti morju, se je ohranil poseben običaj, čigar izvir sega v poganske čase. Je to lov hijen, ki ga priredijo domačini vsako leto na določen pomladanski praznik. Čim ta dan nastopi, se zberejo mladeniči v skupine ter grede poiskati brloge hijen. Ko skrivališče iztaknejo in se prepričajo, da je hijena res notri, sleče najsrčnejši obleko, v sami srajci vzame nato prižgano bakljo ter se polagoma plazi v brlog. Vhod (rov) je običajno znatno dolg in zelo ozek, izkopan v zemljo. Prvemu sledijo nato še ostali fantje in se plazijo drug za drugim po teh tesnih prostorih. Sleherni pa drži v roki plamtečo bakljo in je brez orožja. Čim hijena v brlogu ustre luč in čuje prihajati lovce, se potegne v najskrajnejši kot, se upre ob steno ter mirno čaka svoje preganjalce. Prvi izmed predrznežev se približa k zverji in ji porine bakljo pod nos in jo z izredno svetlobo nekako preslepi. Nato se pomičejo lovci po rovu nazaj, dižeč neprestano bakljo hijeni pred očmi in žival sledi luči. Naposled pridajo na konec rova. Eden izmed družbe pripravi zanjko in čim hijena plagne iz rova ter za hip obstane pod uplivom solnčne svetlobe, ji vrže zanjko na vrat, a oster nož ji prestreže spopad, ki bi se neizogibno vnel med hijeno in lovcom. Pisatelj označenih vrstic dodaja: Lovil sem samo enkrat na naveden način, a v drugič tega ne bi storil.

Dolina ob Jordanu v Palestini je na divjih živalih bogatejša kakor si jo običajno predstavljamo. Prepelice je najti povsod, kjerkoli se nahaja setev. Dvji golobi, izrecno številni na Libanenu, priletijo k Jordanu čez Genezareško jezero ter oživljajo pogozdene in duplinaste ravani, katere se razprostirajo proti Samariji in Galileji. Tukaj je videti čaplje, žerjave in sloke. Izmed roparic so zastopani orli in jastrebi. Vrane je videti poedine. Ptice pevke pa je malo, le palestinskih slavcev je mnogo. V zimskem času je opaziti ptice selivke, med njimi celo kukavico, katera se tu in tam oglašča. Ta čas se pojavljajo tudi gazele v dokaj velikem številu. Ta žival je zelo vitkega telesa in jo pridno lovijo. Beduini in okoličani jih gonijo žive vjete na prodaj v mesto. Divji marjasci se držijo v travnatih legah ob reki Jordan v dokaj hrojnih tolpah. V južni Palestini na kribovitih črtah proti Mrtvemu morju se je zaredil sinajski kozorog. Obrežja reke pa so si izvolili šakali za svoja kritja. Kar pa je apnenčastega skalovja, tega pa so se polastili netopirji in znatna vrsta raznih glodalcev, med njimi štiri vrste zajcev. Od krvočnih mačk je najti samo leoparda in leva, a še te bolj redko. Dalje proti puščavi živi ris, jezevec in še druge v vzhodne kraje spadajoče živali.

Setev in žetev nikoli ne prekine. — Sedimo pri topli peči. Zunaj brije bur-

ja — sneženi meteži plešejo po ravninah. In v teh pustih dnevih nam stopajo v spomin oni lepi, solnčni in prijetni poletni dnevi, ki so tudi ta čas zeleni in cvetoči. In prišli smo do zanimivega zaključka: setev in žetev nikoli ne prekine na svetu. Meseca prosinca, ko pri nas prasketa ogenj v peči, imajo žetev v Avstraliji, Novi Zelandiji in v Argentini; svečana in sušca v Vzhodni Indiji in v Gornjem Egiptu; v mesecu travnu na egiptovskih pobregjih, na otoku Cipru, v Siriji, Mali Aziji, Perziji, Mehiki in na Kubi; velikega travna v Algiru, srednji Aziji, srednji Kini, na Japonskem, Texasu in v Floridi; rožnika v Turčiji, na Reki, Italiji, Španiji, na Portugalskem, južni Franciji, Kaliforniji,

Oregonu ter v južnem delu Združenih držav, tudi v mestih Lonisiana, Mississippi, Alabama, Georgija, Carolina, Tennessee, Virginija, Kentucki, Kansas, Arkansas, Utah, Kolorado in Missouri; mes. srpana v podonavskih ozemljih, v Jugoslaviji, Ogrski, Nemčiji, Švic, Franciji, južni Angliji, potem v mestih: Nebraska, Minnesota, Wisconsin, Java, Illinois, Indiana, Michigan, Ohio, New York, Nova Anglija in gornja Kanada; velikega srpana v Belgiji, Holandiji, Angliji, na Danskem, Poljskem, v ozemljih okrog zaliva Hudsovskega, v doljni Kanadi, Kolumbiji in Maritobi; kimovca in vinotoka na Škotskem, Švedskem, Norveškem in v severni Rusiji; listopada v Peru in Južni Afriki, a grudna v Birnu.

Spomin na škofa Rudigierja.

»Slovenski Gospodar« je objavil v številki z dne 27. novembra 1929 članek o slavnem škofu Frančišku Rudigierju, ki je na slovesu svetnika.

Na težke boje, ki jih je moral vojevati blagi škof, spominjajo tudi zapiski, ki sem jih našel v kroniki šentlenartske župnije v Slovenskih goricah. Naj jih izve tudi širje občinstvo.

Dne 28. julija 1869 so bili zbrani v župnišču v Št. Lenartu duhovniki cele dekanije na pastoralni konferenci. Na predlog tedanjega dekana Jurija Tutek, poznejšega častnega kanonika, so poslali zbrani duhovniki škofu Rudigierju pismo, v katerem izražajo svoje občudovanje nad neustrašenim nastopom za Kristusovo vero in njegovo Cerkev ter mu izrekajo globoko spoštovanje, zahvalo in iskreno sočutje.

Podpisani so dekan Tutek, vsi župniki in kaplani šentlenartske dekanije. Dne 5. avgusta 1869 je prejel dekan Tutek lastnoročno pisano pismo škofa Rudigierja sledeče vsebine:

»Velečastiti, velespoštovani gospod dekan!

Sprejmite, Velečastiti, moje najprišrčnejšo zahvalo za prijazno sočutje, ki ste ga izrazili v pismu z dne 28. julija, in mi dovolite prošnjo, da sporočite isto zahvalo vsem gospodom, ki so se na pismu podpisali.

O, kako dobro, kako prijetno je, da so si bratje enih misli, kako smo vsi edini v katoliški Cerkvi, četudi živimo daleč drug od drugega in drug od drugega ničesar ne vemo.

Mi hočemo biti zvesti sinovi in vsak po svojem stanu zvesti pastirji naše Cerkve, in sicer tem bolj zvesti, čim hujši so napadi, ki jih je pričakovati. V veri je edina zmaga, ki premaga ves svet.

Ponavljajoč svojo zahvalo, priporočam Vas, Velečastiti in vse sopodpisane gospode varstvu Našega Gospoda in priprošnji njegove brezmadežne Materice.

Line, dne 4. avgusta 1869.

Frančišek Jožef,
škof.

Izvirno pismo se hrani v arhivu župnijskega urada pri Sv. Lenartu.

Besede, ki jih je zapisal plemeniti škof, so pač vredne, da se zabeležijo v trajen spomin. Spominjajo me popisa tega blagega škofa v Müller-Gutenbrunovem krasnem romanu »Bil je nekdanj škof«.

Vredno je, da ga vsak čita, spoznal bo, da je to bil res škof nadvse plemenitega mišljenja in vzglednega življenja.

Dr. O. I.

Boljševiška zverstva v Mandžuriji.

Priobčil A. K.

Iz Rusije navadno ne dobivamo veselih poročil. Tam teče še vedno kri, slovanska kri... V zadnjem času prihajajo krvave vesti iz Daljnega vzhoda, iz Mandžurije. Ko so prišli boljševiki do oblasti, je tam mnogo ljudi, zlasti zabajkalskih kozakov, zapustilo rusko ozemlje ter so se izselili v Mandžurijo, na kitajsko ozemlje, da bi tam živeli v miru. Kitajci so ruske begunce gostoljubno sprejeli, nakazali so jim zemljo in tako so nastale v Mandžuriji nove ruske vasi.

V sedanji vojni s Kitajci so se pa deli ruske rdeče armade približali dotičnim naselbinam in so opravili pravo zverinsko delo, kakor znajo le boljševiki. Po listih »Zarja« v Harbinu in »Šan-

gajska Zarja« ponatiskujejo naši ruski listi žalostna poročila iz Daljnega vzhoda.

V noči na 1. oktobra so boljševiški oddelki napadli selo zabajkalskih kozakov v Tenihe, kjer so postrelili vse moške z desetletnimi otroci vred, 62 oseb po številu. V selu Čankir so ustrelili 26 oseb. Sploh so v šestih selih tiste okolice postrelili okrog 150 oseb. Moške so ubijali pred očmi njihovih žen, mater in otrok. Prizanašali pa niso niti ženskam in otrokom: otroke mlajše od 5 let so metali v vodnjake. Ženske so oskrnili in onečastili.

Selo Ust-Urovsk so zažgali, prebivalce pa postrelili. Ženske so metali v vodo in jih v vodi streljali. Otroke so lovili in ravno tako metali v bližnjo re-